

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

«УХВАЛЕНО»
Вченою радою ДДПУ імені Івана Франка
(протокол № 11 від 30.08.2016 р.)
Ректор ДДПУ _____ Н.В. Скотна

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

освітнього ступеня «бакалавр»
(назва ступеня, що присвоюється)

Галузь знань 01 Освіта
(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)
(код та найменування спеціальності)

Дрогобич
2016

I. Преамбула

1. ВНЕСЕНО

кафедрами давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін і нової та новітньої історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

2. ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ректора від «30.08.2016 р.» № 364 як тимчасовий документ до введення стандартів вищої освіти за спеціальністю.

3. ВВОДИТЬСЯ ВПЕРШЕ

4. РОЗРОБНИКИ:

Тимошенко Леонід Володимирович, кандидат історичних наук, професор кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін, декан історичного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (керівник групи);

Тельвак Віталій Васильович, доктор історичних наук, професор кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Смуток Ігор Іванович, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Біла Світлана Ярославівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Галів Микола Дмитрович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Лазурко Лідія Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Освітньо-професійна програма

Бакалавр історії	
Обов'язковий блок	
<i>Тип диплому та обсяг програми</i>	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС
<i>Вищий навчальний заклад</i>	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
<i>Акредитаційна інституція</i>	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
<i>Термін акредитації</i>	2014 рік. Наступна – у 2018 р.
<i>Рівень програми</i>	НРК – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
A	Мета (цілі) освітньої програми: Формування системи знань і вмінь фахівця-історика, здатного вирішувати типові та складні непередбачувані завдання і проблеми комплексного характеру в галузі історії
B	Характеристика програми
1	Назва галузі знань та спеціальності 01 Освіта 014 Середня освіта (Історія)
2	Фокус програми Акцент на здатності забезпечувати управління процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учнів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів
3	Орієнтація програми Освітньо-професійна
4	Особливості програми Інтеграція підготовки зі спеціалізацією «Правознавство»
C	Складові професійної компетентності
	<i>Загальнонаукові</i> – базові знання з філософії, соціології, політології та історії української культури, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; уявлення про місце України в Європі і світі; базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій.
	<i>Фахові</i> – ґрунтовні знання з історії України, всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін; володіння методами наукових досліджень, базові знання історіографії та методології історії; ґрунтовні знання з педагогіки, психології, сучасних технологій навчання в школі; знання з історії держави і права України, здатність до самостійного юридичного мислення на основі вивчення та дослідження основних етапів становлення української державності та правових інститутів цих періодів; базові знання з основних галузей права; здатність фахово здійснювати діяльність вчителя історії у середніх навчальних закладах; знання законодавства України в галузі; володіння методами оцінювання та моніторингу якості освіти з історичних та правознавчих дисциплін; знання про своєрідність соціально-морального змісту педагогічної професії.
	<i>Організаційні</i> – здатність і готовність розробляти системи заходів для забезпечення належного освітнього середовища, відповідно до норм безпеки життєдіяльності.
	<i>Контрольні</i> – здатність і готовність здійснювати перевірку реального педагогічного процесу відповідно до схвалених планів, норм і вимог, інструкцій та рішень.
	<i>Культурологічні</i> – здатність і готовність формувати гідне ставлення до надбань національної культури і виробництва та надання допомоги учням у адаптації до культури інших держав.
D	Результати навчання
1	Володіння ґрунтовними знаннями з історії України, всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін.
2	Уміння аналізувати вузлові питання всесвітньої історії та історії України й дискусії навколо них.
3	Уміння аналізувати перебіг основних історичних подій, їх причинно-наслідкові зв'язки, найважливіші історичні персоналії.
4	Уміння характеризувати етносоціальні, інтелектуально-політичні, етноконфесійні, інтелектуально-свідомісні, загальнокультурні процеси, стереотипи, конфлікти суспільства певної доби.
5	Уміння підбирати спеціальну наукову та науково-методичну літературу, аналізувати

	історичні джерела і праці істориків.
6	Уміння аналізувати стан дослідження проблеми, основні проблемні і дискусійні питання історії певної доби.
7	Уміння на основі аналізу джерел та літератури інтерпретувати історичні події, явища та процеси.
8	Уміння знаходити адекватні способи та засоби впливу, підтримки та сприяння розвитку психіки та особистості учня.
9	Володіння лексичним мінімумом однієї з мов; здатність використовувати відповідну термінологію та форми вираження дисципліни в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.
10	Уміння проводити спостереження за психічними станами та поведінкою школяра, з метою забезпечення ефективного сприймання та осмислення історичного матеріалу.
11	Здатність до ділової комунікації у професійній сфері.
12	Здатність використовувати професійно-профільовані знання і набуті навички для вирішення практичних завдань в галузі історії і діяльності за фахом.
13	Знання основ філософії як науки, загальних закономірностей її розвитку; уміння визначати цілі та завдання наукового пізнання та основі концептуальних положень філософії.
14	Здатність фахово здійснювати вчительську діяльність у навчальних закладах; володіння сучасними формами та інноваційними технологіями навчання історії. Вміння застосовувати сучасні типи, види уроків історії, сучасні форми позакласної та краєзнавчої роботи з історії, володіти методикою контролю, перевірки та оцінювання навчальних досягнень учнів.
15	Здобуття практичних навиків для роботи з історичними джерелами доби середньовіччя і нового часу; знання про специфічні сторони життєдіяльності суспільства.
16	Вміння аналізувати основні етапи розвитку шкільної історичної освіти та методики навчання історії в Україні, характеризувати основні принципи, засади, пріоритети, цілі, особливості сучасної шкільної історичної освіти в Україні та закордоном. Визначати основні завдання, зміст, ідеї, періодизацію шкільних курсів історії. Критично оцінювати та застосовувати у практиці навчання історії підручники та навчально-допоміжну літературу з історії.
17	Вміння аналізувати на основі світового досвіду здобутки педагогів-гуманістів, філософів, психологів; встановлювати позитивний психологічний клімат в процесі організації професійної діяльності; володіння знаннями з теоретичних та практичних методів впровадження вивчення власних рис характеру.
18	Вміння описувати та класифікувати основні категорії археологічного матеріалу; вміння застосовувати різні методики для створення реконструкцій історичного рівня; на підставі детального аналізу археологічних матеріалів глибоко аналізувати кожний період в розвитку археологічної епохи, виділяти в розвитку археологічних культур корінні проблеми.
19	Здатність охарактеризувати регіональні особливості, відмінності і закономірності цивілізаційного розвитку країн стародавнього Сходу, стародавньої Греції та Риму, а також їх переростання у середньовічні феодальні суспільства.
20	Вміння визначати хронологію та особливості кожного історичного періоду, аналізувати джерельну базу та історіографію, визначати причини і сутність таких явищ, як: виникнення, розвиток та занепад України-Русі; наслідки золотоординського панування; формування Галицько-Волинської держави та її значення в історії українського народу; політичне становище українських земель у складі ВКЛ.
21	Вміння охарактеризувати процес інституційного розвитку феодалізму, як соціально-економічного та політичного ладу; аналізувати середньовічну культуру та менталітет населення Європи та Азії упродовж V – XV ст. Критично оцінювати та порівнювати історіографію та визначати приналежність спеціальних праць до конкретної наукової медієвістичної школи; вміння аналізувати історичні джерела з відповідною класифікацією.
22	Вміння встановлювати хронологічну послідовність основних подій давньої та середньовічної історії слов'янських країн, аналізувати процес етногенезу та розселення

	слов'ян, регіональні особливості, відмінності і закономірності у процесі державотворення.
23	Вміння аналізувати еволюцію політичного становища українських земель, причинно-наслідкові зв'язки, характеризувати соціальну структуру українського суспільства, риси економічного життя, зміни в духовному та культурному житті українського народу, аналізувати політику українських гетьманів, визначити місце і роль Козацької держави в історії України.
24	Вміння визначати хронологію та особливості кожного історичного періоду, аналізувати джерельну базу та історіографію, визначати причини та сутність основних політичних подій та їх вплив на суспільство; панівних суспільно-політичних ідей; процесів соціальної стратифікації в добу Модерну; економічних відносин та головні риси господарського розвитку; зовнішню політику та її діалектичний зв'язок із внутрішньодержавними процесами; характеризувати специфіку регіонального розвитку країн євро-атлантичної цивілізації в епоху "класичного капіталізму".
25	Здатність аналізувати й узагальнювати історичний матеріал, оцінювати найважливіші події та явища слов'янської історії в контексті світової, зіставляти історичні події з епохами, орієнтуватися в науковій періодизації історії нової доби слов'янських країн. Уміння аналізувати основні періоди слов'янської історії, їх особливості, визначальні події та явища.
26	Вміння визначати хронологію та особливості кожного історичного періоду, аналізувати основні комплекси джерел та найважливіші історіографічні проблеми, виявляти специфіку розвитку кожного окремого народу, взаємозв'язок, взаємозалежність історичної еволюції народів Сходу, їх місце в загальноісторичному процесі людства, визначати причини і сутність таких явищ, як: епоха колоніалізму; взаємодія західної (християнської) цивілізації і цивілізацій країн Сходу на етапі планетарного колоніального поділу; соціально-економічні зрушення та розвиток національно-визвольних рухів; ранні буржуазні революції в Японії, Ірані, Китаї та Туреччині.
27	Вміння встановлювати хронологічну послідовність подій XIX – початку XX ст., синхронізувати події у Наддніпрянській та Західній Україні; характеризувати зміст та наслідки реформ Марії-Терези та Йосифа II для економічного і суспільного життя Галичини, Буковини та Закарпаття, особливості проведення реформ 60 – 80 рр. XIX ст. в Наддніпрянській Україні, процеси модернізації, зміни у соціальному складі населення; порівнювати соціально-економічні, політичні процеси та національно-визвольну боротьбу в Наддніпрянщині та Західній Україні.
28	Вміння характеризувати соціально-економічні зміни, політичний статус УСРР в період НЕПу; визначати причини та наслідки радянської модернізації України в 1928 – 1939 роках; політичне і соціально-економічне становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини; основні події в Україні під час Другої світової війни; виділяти характерні риси розвитку УРСР в період повоєнної відбудови; визначати сутність процесу деєгалітизації в УРСР; причини загострення кризи радянської системи і її прояви в УРСР в 1965 – 1985 роках; основні напрямки політики “перебудови” в Україні; зміст, та результати державотворчих процесів у незалежній Україні.
29	Вміння формулювати проблему, яка розглядається, аналізувати історіографію та відбирати й давати характеристику джерел для обґрунтування теорії, викладу предмету обговорення, розгляду причинно-наслідкових зв'язків таких явищ як: слов'янські народи у Першій світовій війні; економічний і суспільно-політичний розвиток слов'янських країн у міжвоєнний період; становище слов'янських народів у роки Другої світової війни та антифашистський Рух Опору на поневолених територіях; соціально-економічне становище СРСР та процес становлення в слов'янських країнах комуністичних тоталітарних режимів у другій половині 40 – 80-х рр. XX ст.; ліквідація авторитарної та тоталітарної структури влади в слов'янських країнах при кінці XX ст., процеси трансформації та сучасний геополітичний вимір слов'янських країн.
30	Вміння виявляти специфіку розвитку кожного окремого народу; взаємозалежність історичної еволюції народів Сходу, їх місце в загальноісторичному процесі людства;

	визначати причини і сутність таких явищ, як: рівень розвитку індустріального і традиційного суспільств, умови гармонійного розвитку суспільства, його менталітет, цінності індустріального і традиційного суспільств; антиколоніальні рухи у міжвоєнний період; деколонізація після завершення Другої світової війни; ісламський світ і фундаменталізм; загальнолюдські цінності у новітній час.		
31	Вміння розкривати тенденції історичного процесу в період новітньої історії, дати характеристику кожного етапу міжвоєнного періоду; основних напрямків соціально-економічної державної політики, головні тенденції та проблеми суспільного розвитку країн Європи та Америки.		
32	Здатність усвідомлювати філософські аспекти розвитку суспільства і використання їх у професійній діяльності; уміння аналізувати про наукові, філософські, релігійні картини світостворення, різноманітність форм людського знання.		
33	Володіння уміннями та навичками з методики польових археологічних досліджень; володіння уміннями та навичками у фондовій, експозиційній та науково-просвітній роботі музею.		
E	Перелік навчальних дисциплін та їх аноматії**		
Обов'язкові дисципліни			
	Кредити ЄКТС	Семестр	
O1	Іноземна мова	5	1-2
O2	Філософія	3	2
O3	Українська мова (за проф. спрямуванням)	3	3
O4	Психологія	8	1-2
O5	Педагогіка	8	4-5
O6	Археологія	4	1
O7	Допоміжні історичні дисципліни	5	1
O8	Шкільний курс історії та методика його навчання	13	4-7
O9	Історія стародавнього світу	12	1-2
O10	Історія України (до середини XVI ст.)	7	2
O11	Історія України (середина XVI – XVIII ст.)	7	3-4
O12	Історія України (XIX – початок XX ст.)	7	5-6
O13	Історія України (20-і роки XX – початок XXI ст.)	6	7-8
O14	Історія середніх віків	9	3 - 4
O15	Історія слов'янських народів (до кінця XVIII ст.)	8	3 - 4
O16	Історія слов'янських народів (XIX – початок XX ст.)	6	5 - 6
O17	Історія слов'янських народів (1914 – початок XXI ст.)	6	7-8
O18	Нова історія країн Європи і Америки	8	5 - 6
O19	Нова історія країн Азії та Африки	6	5 - 6
O20	Новітня історія країн Європи і Америки	6	7 - 8
O21	Новітня історія країн Азії і Африки	6	7 - 8
O22	Археологічна і музейна практика	3	3
O23	Педпрактика	9	8
O24	Історія української культури	3	8
Вибіркові (по дві у кожному семестрі)			
V1	Основи наукових досліджень	3	5
V2	Вступ до історії	3	1
V3	Конституційне право України	3	2
V4	Цивільне і цивільно-процесуальне право України	3	3
V5	Шкільний курс правознавства та методика його навчання	3	7
V6	Теорія держави і права	4	1
V7	Історичне краєзнавство	4	6
V8	Історія рідного краю	4	6
V9	Архівознавство	4	6
V10	Геральдика і вексилологія	4	6
V11	Теоретичні проблеми історичного пізнання	6	7
V12	Грушевськознавство – спеціальна галузь історичних знань	6	7
V13	Історична географія	5	4

V14	Культурно-національні та релігійні рухи на Сході Європи	5	4
V15	Основи історичного музеєзнавства	6	2
V16	Основи пам'яткознавства	6	2
V17	Джерела з історії України	7	3
V18	Українська археографія	7	3
V19	Грудове право України	4	6
V20	Вікова фізіологія та шкільна гігієна	4	6
V21	Адміністративне право України	4	6
V22	Історія держави і права України	5	4
V23	Політологія	5	4
V24	Соціологія	5	4
V25	Кримінальне і кримінально-процесуальне право України	4	4
V26	Основи інформатики та інформаційно-комунікативних технологій	4	4
V27	Основи екології	4	4
V28	Сімейне право України	6	5
V29	Господарське і господарсько-процесуальне право України	6	5
V30	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	6	5
V31	Історія українського війська	6	7
V32	Україна в Європі і світі	6	7
V33	Педагогічна етика	6	7
V34	Історіософія та методологія історії	3	8
V35	Історія монастирів киевохристиянської традиції середньовічної та ранньомодерної України (X – XVIII ст.)	3	8
V36	Історія ОУН і УПА	3	8

F	Матриця відповідності компетентностей і дисциплін за навчальним планом
	Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця К.1)
G	Форми організації та технології навчання
	– організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання</i> – технології навчання: пасивні (<i>пояснювально-ілюстративні</i>); активні (<i>проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, технологія співпраці</i>)
H	Форми та методи оцінювання результатів навчання
	– <i>види контролю</i> : поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль – <i>форми контролю</i> : усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, колоквиум, курсова робота, підсумкова атестація –кваліфікаційний екзамен. – <i>оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється</i> за чотирибальною шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) і вербальною – (“зараховано”, “незараховано”)
	Рекомендований блок
J	Вимоги до вступу та продовження навчання
	Зарахування відбувається за загальними умовами вступу

K	Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо)
	Система кураторства академічних груп, програми обміну та академічної мобільності студентів
L	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу
	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій
	Підтримка студентів з особливими потребами, профорієнтаційні послуги
	Інформаційний пакет спеціальності
	Бібліотека: – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки
	Навчальні ресурси: – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних журналів;

	<ul style="list-style-type: none"> – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; – доступ до електронного навчального середовища Moodle; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу 	
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій	
	Персональне консультування	
M	Працевлаштування та продовження освіти	
1	Працевлаштування	вчитель середнього навчально-виховного закладу.
2	Продовження освіти	Навчання за програмами: 7 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL
N	Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
	<p>Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін; – щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); – періодичне оновлення освітньої програми; – програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; – щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; – періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; – постійний моніторинг прогресу студентів; – перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; 	

Продовження додатка К

	<p>Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами; – вихідне анкетування щодо якості програми; – неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами 	
	<p>Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу</p> <ul style="list-style-type: none"> – використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; – стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; – система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; – участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозиумах; – висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях; – навчання в аспірантурі та докторантурі; – відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; – установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів 	
P		
	<ul style="list-style-type: none"> – показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою; – рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості 	
	<p>При створенні цієї програми були використані такі джерела:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Закон України “Про вищу освіту” та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти; – Розроблення освітніх програм : метод. рекомендації Академії педагогічних наук України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова ; за ред. В. Г. Кременя. – К. : ДП “НВЦ “Пріоритети”, 2014. – 108 с. 	

Примітки:

* згідно з Переліком галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266);

** анотації дисциплін наведені в Інформаційному пакеті спеціальності.

Таблиця К.1 – Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) результатами навчання (компетентностями)

	О 1	О 2	О 3	О 4	О 5	О 6	О 7	О 8	О 9	О 10	О 11	О 12	О 13	О 14	О 15	О 16	О 17	О 18	О 19	О 20	О 21	О 22	О 23	О 24	
П1						+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
П2									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
П3									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
П4									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+
П5							+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
П6						+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+
П7							+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
П8				+																					
П9	+		+																						
П10				+					+																+
П11			+																						+
П12									+																+
П13		+																							+
П14				+	+				+																+
П15							+																		
П16									+																
П17				+	+																				+
П18						+																			
П19									+																
П20										+															
П21														+											
П22															+										
П23												+													
П24																			+						
П25																	+								
П26																				+					
П27												+													
П28													+												
П29																		+							
П30																								+	
П31																							+		
П32		+																							+
П33																								+	

Гарант освітньої програми

проф. Л. В. Тимошенко